

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

ODAP MERKEZİ KÜRESEL

BÜLTEN - 202

**Türkiye-Katar Bağlamında
Esnek Ortaklık**

**Körfez Hattında Kontrollü
Direnç**

**Türkiye-Belçika Ekonomik
Ortaklığında Yeni Hedef: 15
Milyar Dolarlık Ticaret**

**Hindistan - BAE Stratejik
Ortaklığında Yeni Dönem**

**ABD-İran Savaşında İnce
Denge**

**ABD-Çin Hattında Yeni Denge
Arayışı: Pekin'de Trump-Xi
Zirvesi**

**İsrail-Lübnan Ateşkes Süreci:
Washington Temasları ve
Kırılgan Diplomatik Zemin**

**Starmer'ın Zayıflaması Neden
Avrupa'da Alarm Yaratıyor?**

Türkiye-Katar Bağlamında Esnek Ortaklık

Türkiye-Katar ilişkisi, bu haftaki bölgesel kriz içinde ikili yakınlık üzerinden yapılan okumaların ötesine geçiyor. İki ülkenin birbirine sağladığı diplomatik esneklik hakkında düşünmekte yarar gözükmüyor.

Katar, Ortadoğu'da arabuluculuk kapasitesiyle bilinen aktörlerden biri. Resmî dış politika söyleminde de Track I ve Track II arabuluculuk süreçlerine verdiği destek açıkça vurgulanıyor. Yine de Katar'ın bu arabuluculuk kimliği, ABD güvenlik mimarisinden bağımsız işlemiyor. El Udeid Hava Üssü'nün ABD'nin Orta Doğu'daki en kritik askerî merkezlerinden biri olması, Doha'nın stratejik hareket alanını aynı anda hem güçlendiriyor hem sınırlandırıyor. Katar konuşabilir, temas kurabilir, ara kanal açabilir fakat ABD hattından tamamen kopuk bir arabuluculuk pozisyonu üretmesi zordur.

Türkiye'nin rolü burada farklılaşıyor. Ankara NATO üyesi, Batı güvenlik mimarisinin içinde ve ABD ile ilişkileri tüm gerilimlere rağmen kopuk bir düzlemde ilerlemiyor. Türkiye, Katar gibi ABD çizgisine yüksek uyumla hareket

eden bir aktör profili de sunmuyor. Tam da bu mesafe, Türkiye'yi hem Katar hem ABD açısından kullanışlı hale getiriyor. Ankara, Batı ittifakının içinden konuşabiliyor; aynı zamanda İran, Rusya, Körfez, Afrika ve Orta Asya gibi alanlarda daha özerk bir diplomatik üslup geliştirebiliyor. Bu konum, Katar'ın sahip olmadığı türden bir stratejik esneklik yaratıyor. Bu haftaki somut örnek Hakan Fidan'ın Doha ziyaretiydi. 11 Mayıs'ta aktarılan bilgilere göre Fidan'ın Katar temaslarının gündeminde İran savaşı, savaşın Körfez'e etkileri ve bölgesel diplomasi bulunuyordu. Bu ziyaret, Ankara'nın Katar üzerinden Körfez'e doğrudan büyük bir iddia ile girmediğini, daha kontrollü bir temas alanı kurduğunu gösterdi.

Bu nedenle Katar, Türkiye'nin Ortadoğu vizyonu için kesin bir sınav alanı olarak görülmemeli. Daha uygun ifade; Doha hattının, Ankara'nın bölgesel rolünün işlerliğini kontrol ettiği zemin olmasıdır. Türkiye burada yeni bir güvenlik düzeni ilan etmiyor. Daha düşük tonda, bölgedeki aktörlerin Ankara'nın esnek diplomasi ve güvenlik sağlayıcılığı teklifine nasıl tepki verdiğini izliyor.

OSW'nin Nisan 2026 analizinde Türkiye'nin Ortadoğu vizyonunun, ABD'nin bölgesel güvenlik yükünü azaltacağı ve Türkiye'nin bu boşluğu kısmen doldurabileceği varsayımına dayandığı belirtiliyor. Bu boşluk diplomasiden ibaret değil. Hava savunma sistemleri gibi savunma sanayii ürünleri de bu vizyonun

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

parçası. Bu çerçevede Türkiye-Katar eksenini, ideolojik yakınlık anlatısından daha işlevsel bir zemine taşıyor. Katar Ankara'ya Körfez'de süreklilik sağlarken Türkiye ise Katar'a ABD hattına tam angaje görünmeden bölgesel temas kurma imkânı sunuyor. Bu ilişkinin değeri, yüksek sesli ittifak söyleminden çok kriz zamanlarında ürettiği düşük maliyetli manevra alanında yatıyor.

Türkiye-Belçika Ekonomik Ortaklığında Yeni Hedef: 15 Milyar Dolarlık Ticaret

Türkiye ile Belçika arasında 15 milyar dolarlık ikili ticaret hacmi hedefi, yalnızca ekonomik büyüklük artışını ifade eden teknik bir hedef değil; Avrupa tedarik zincirlerinin yeniden şekillendiği, stratejik sektörlerde korumacılığın yükseldiği ve “güvenilir ortak” kavramının öne çıktığı yeni jeoekonomik dönemde tarafların kendilerini yeniden konumlandırma arayışını yansıtıyor. 2025 itibarıyla yaklaşık 9,3 milyar dolara ulaşan mevcut ticaret hacmi, hedefin teorik değil, güçlü bir ekonomik taban üzerine inşa edildiğini gösteriyor.

Bu çerçevede Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Türkiye ile Belçika arasında ticaret hacminin

15 milyar dolara çıkarılmasının hedeflendiğini ve bu doğrultuda ekonomik ilişkilerin güçlendirilmesine yönelik temasların sürdüğünü ifade etmiştir.

Belçika'nın Türkiye'de yaklaşık 5 milyar dolarlık yatırım stoğuna sahip olması, 700'ü aşkın Belçika şirketinin Türkiye'de faaliyet göstermesi ve Türk sermayesinin Belçika'da lojistik, imalat, savunma ve teknoloji alanlarında giderek daha görünür hale gelmesi, iki ülke arasındaki ekonomik ilişkinin klasik ticaret ilişkisinin ötesine geçerek karşılıklı bağımlılık üreten stratejik bir ortaklığa dönüştüğünü ortaya koyuyor.

İlişkilerin diplomatik boyutunda ise Belçika Kraliçesi Kraliçe Mathilde'nin 10-14 Mayıs 2026 tarihleri arasında Türkiye'ye gerçekleştirdiği ziyaret, ekonomik diplomasiinin en üst düzeydeki yansımalarından biri olarak öne çıkmıştır. Ziyaret kapsamında savunma, enerji, lojistik, yeşil dönüşüm ve dijital ekonomi gibi alanlarda iş birliğinin derinleştirilmesi ele alınmış; iki ülke arasındaki ekonomik ilişkilerin yalnızca ticaret değil, teknoloji ve yatırım ekseninde de genişletilmesi hedeflenmiştir. Türkiye-Belçika ekonomik hattının asıl stratejik önemi ise daha geniş Türkiye-Avrupa ekonomik denkleminde bağlanmasında yatıyor. Avrupa Birliği hâlen Türkiye'nin en büyük ticaret ortağı konumunda bulunurken, taraflar Gümrük Birliği'nin güncellenmesi ve ekonomik entegrasyonun derinleştirilmesi yönünde güçlü mesajlar veriyor.

ODAP
Dünyayı Okumak İçin...

Özellikle daha hızlı ve düşük maliyetli sınır ötesi ödeme sistemleri, dijital finans altyapıları ve Avrupa Yatırım Bankası operasyonlarının yeniden canlandırılması gibi başlıklar, yalnızca ticaret hacmini değil yatırım iştahını ve finansman erişimini de doğrudan etkileyebilecek alanlar olarak öne çıkıyor. Bu nedenle Belçika ile geliştirilecek ekonomik ortaklık, sadece ikili bir başarı hikâyesi değil; Türkiye'nin Avrupa ile ekonomik normalleşme ve yeniden entegrasyon sürecinin mikro ölçekte bir testi niteliği taşıyor. Sektörel dinamikler de bu hedefin ekonomik temelini güçlendiriyor. Türkiye'nin savunma ve havacılık ihracatının 2025 itibarıyla 10 milyar doların üzerine çıkması ve lojistik hizmet ihracatının 50 milyar doları aşması, ülkenin yalnızca geleneksel sanayi ürünleri değil yüksek katma değerli üretim kapasitesiyle de öne çıktığını gösteriyor. Dijital gümrük altyapısı, hava kargo ve çok modlu taşımacılık yatırımlarıyla birlikte Türkiye, Belçika ile ilişkilerde teknoloji ve üretim odaklı bir ortaklık zemini oluşturuyor. Enerji teknolojileri, ilaç, yeşil dönüşüm ve bilgi teknolojileri gibi alanlar ise iş birliğinin yeni eksenlerini oluştururken, Belçika'nın lojistik merkezi rolü ile Türkiye'nin üretim ve transit gücü tamamlayıcı bir ekonomik model ortaya koyuyor. Bununla birlikte 15 milyar dolarlık hedefin önünde yapısal sınamalar bulunuyor. Türkiye'de yüksek enflasyon, kur oynaklığı, yatırımcıların hukuki öngörülebilirlik ve bürokratik süreçlere ilişkin hassasiyetleri,

yabancı sermaye açısından temel risk alanları olmaya devam ediyor. Ankara, bölgesel krizlerin ve küresel tedarik zinciri kırılmalarının yaşandığı bir dönemde kendisini "güvenli üretim ve yatırım üssü" olarak konumlandırırsa da, bu söylemin kalıcı ekonomik kazanca dönüşebilmesi için makroekonomik istikrarın güçlendirilmesi kritik önem taşıyor. Özellikle Avrupa sermayesinin uzun vadeli yatırım kararlarında öngörülebilirlik, finansal istikrar ve kurumsal güven ortamı belirleyici olmaya devam edecek.

Sonuç olarak Türkiye ile Belçika arasındaki 15 milyar dolarlık ticaret hedefi ulaşılabilir bir vizyon sunuyor; ancak bunun gerçekleşmesi siyasi söylemlerin ötesinde somut reformlara bağlı olacak. Gümrük Birliği'nin modernizasyonu, finansal entegrasyon mekanizmalarının güçlendirilmesi, yatırım güvenliğinin artırılması ve yüksek katma değerli sektörlerde sürdürülebilir ortaklıkların kurulması, bu hedefin belirleyici unsurları olacak.

ABD-İran Savaşında İnce Denge

ABD ile İran arasında ki ateşkesin geleceği, ciddi belirsizliklerle karşı karşıya kalmıştır. ABD ve İran arasındaki müzakerelerin tıkanması ve

tarafların karşılıklı sert açıklamaları, çatışmaların yeniden genişleyebileceğine dair endişeleri artırmaktadır. ABD Başkanı Donald Trump'ın ateşkes anlaşmasını “yaşam destek ünitesinde” olarak nitelendirmesi, diplomatik sürecin kırılmasını açık biçimde ortaya koymuştur. ABD ve İran arasında Pakistan'ın arabuluculuğunda yürütülen görüşmeler, savaşın sona erdirilmesi için önemli bir diplomatik kanal oluşturmuş olsa da tarafların temel talepleri arasındaki derin farklılıklar müzakerelerin ilerlemesini zorlaştırmaktadır. Washington yönetimi İran'ın nükleer faaliyetlerini tamamen durdurmasını ve zenginleştirilmiş uranyum stoklarını teslim etmesini talep ederken, İran tarafı yaptırımların kaldırılmasını ve ekonomik kayıplarının telafi edilmesini istemektedir. Bu anlaşmazlıklar nedeniyle ateşkes, tarafların birbirini ihlal ile suçladığı kırılmalı bir düzen haline gelmiştir. ABD, İran'ın Basra Körfezi'nde saldırılar düzenlediğini ve bölgedeki deniz trafiğini engellediğini öne sürerken; İran ise ABD'nin askeri faaliyetlerini ateşkesin ihlali olarak değerlendirmektedir.

Çatışmanın en kritik boyutlarından biri Hürmüz Boğazı üzerindeki kontrol mücadelesidir. Dünya petrol ticaretinin yaklaşık beşte birinin geçtiği bu stratejik su yolu, savaşın ekonomik etkilerini küresel ölçekte hissettirmektedir. İran'ın boğazdaki deniz trafiğini sınırlaması, enerji piyasalarında

belirsizliği artırmış ve petrol fiyatlarında dalgalanmaya yol açmıştır. Enerji güvenliği açısından Hürmüz Boğazı'nda yaşanan gerilim, yalnızca bölgesel aktörleri değil aynı zamanda Avrupa ve Asya ekonomilerini de doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle ABD-İran krizinin küresel ekonomik sonuçları, savaşın diplomatik çözümüne yönelik uluslararası baskıyı artırmaktadır.

ABD-İran savaşı, yalnızca iki ülke arasındaki bir çatışma olmaktan çıkarak daha geniş bir bölgesel rekabetin parçası haline gelmiştir. ABD ve İsrail'in İran'a yönelik geniş çaplı hava saldırılarıyla başlayan savaş, İran'ın bölgedeki ABD üsleri ve müttefik ülkeleri hedef almasıyla hızla genişlemiştir. Bu süreçte Lübnan'daki Hizbullah, Körfez ülkeleri ve bölgedeki diğer aktörlerin de çatışmaya dolaylı biçimde dahil olması, savaşın bölgesel bir güvenlik krizine dönüşme riskini artırmaktadır. Orta Doğu'daki güç dengelerinin yeniden şekillenmesine yol açabilecek uzun vadeli sonuçlar doğurabilir.

ABD-İran savaşı aynı zamanda küresel güç rekabeti bağlamında da değerlendirilmektedir. Washington yönetimi savaşın sona erdirilmesi için diplomatik yolları açık tutsa da Trump yönetimi İran'ın taleplerini sert biçimde reddetmiş ve gerektiğinde askeri seçeneğin masada olduğunu vurgulamıştır. Bu gelişmeler, ABD'nin İran politikasının yalnızca bölgesel güvenlik kaygılarıyla değil aynı zamanda küresel stratejik rekabetle de bağlantılı

olduğunu göstermektedir. Çin ve Rusya gibi aktörlerin kriz karşısındaki tutumu ise uluslararası sistemdeki güç dengeleri açısından dikkatle takip edilmektedir.

Sonuç olarak ABD-İran savaşı ve ateşkes süreci, diplomatik müzakereler ile askeri gerilim arasında hassas bir dengede ilerlemektedir. Tarafların temel güvenlik ve siyasi taleplerindeki derin farklılıklar, kalıcı bir barış anlaşmasının kısa vadede zor görünmesine neden olmaktadır. Ateşkesin çökmesi ihtimali yalnızca iki ülke arasındaki çatışmayı yeniden başlatmakla kalmayacak; aynı zamanda Orta Doğu'daki bölgesel güvenlik mimarisini ve küresel enerji piyasalarını da ciddi biçimde etkileyebilecek bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

İsrail-Lübnan Ateşkes Süreci: Washington Temasları ve Kırılgan Diplomatik Zemin

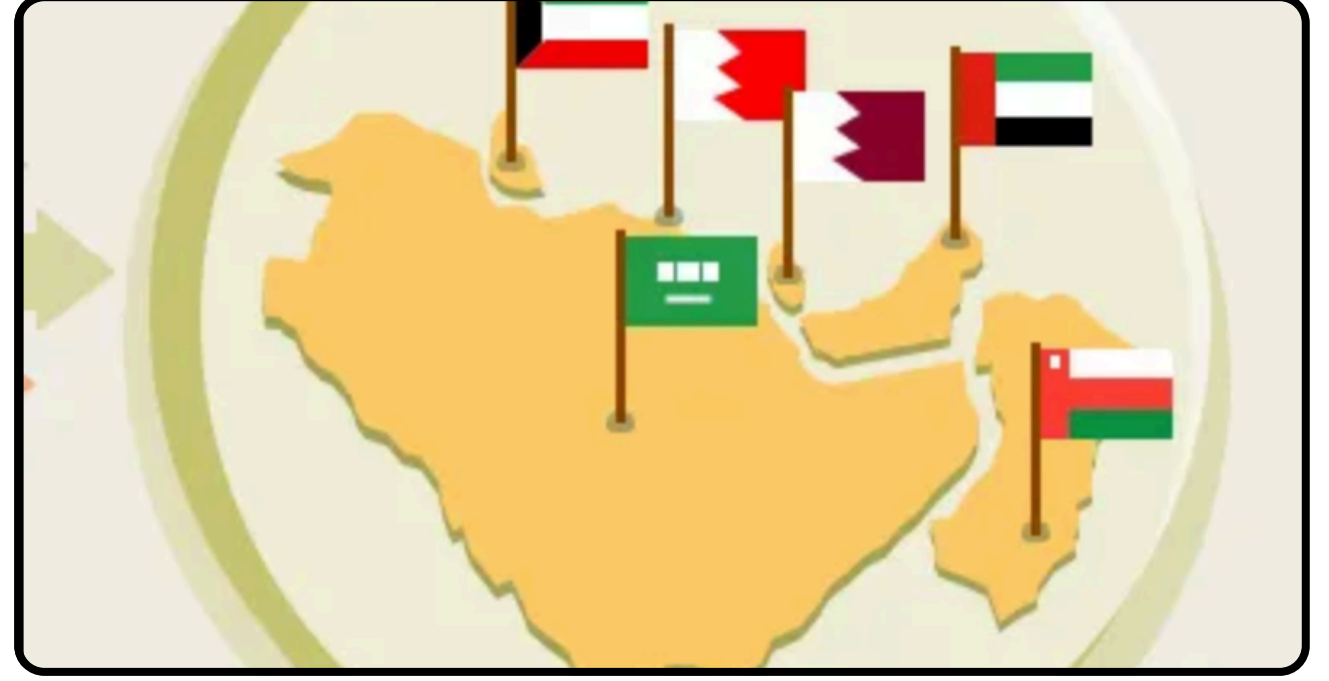
Washington D.C.'de 14-15 Mayıs 2026 tarihlerinde gerçekleştirilen diplomatik görüşmeler sonucunda, İsrail ile Lübnan arasında yürürlükte bulunan ateşkesin 45 gün daha uzatılması konusunda mutabakata varılmıştır. ABD arabuluculuğunda yürütülen temalar, 16 Nisan'da devreye giren geçici ateşkes mekanizmasının süresinin dolmasına

ateşkes mekanizmasının süresinin dolmasına kısa süre kala gerçekleştirilmiştir. Taraf heyetleri tarafından resmen onaylanan uzatma kararı, sınır hattındaki çatışmaların kontrol altında tutulmasını amaçlayan geçici bir güvenlikdüzenlemesi niteliği taşımaktadır. Görüşmelerin ardından diplomatik sürecin teknik ve askeri boyutlarda devam edeceği açıklanmıştır.

ABD Dışişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamada, Washington'daki iki günlük müzakere sürecinin ardından mevcut ateşkesin 45 gün daha uzatıldığı duyurulmuştur. Görüşmelerde temel gündem maddeleri; sınır hattındaki askeri hareketlilik, sivillerin korunması ve taraflar arasındaki iletişim kanallarının açık tutulması olmuştur. Sürecin devamında Pentagon'da askeri heyetlerin katılımıyla yeni güvenlik düzenlemelerinin ele alınacağı, siyasi görüşmelerin ise haziran ayı başında yeniden sürdürüleceği belirtilmiştir. İsrail tarafı, kuzey sınırındaki güvenlik risklerinin azaltılmasını öncelikli mesele olarak öne çıkarırken, Lübnan yönetimi ülke egemenliğinin güçlendirilmesi ve devlet dışı silahlı yapıların kontrol altına alınması gerektiğini vurgulamıştır. Lübnan Başbakanı Nevaf Selam ve Cumhurbaşkanı Joseph Aoun, diplomatik çözümün tek sürdürülebilir seçenek olduğunu ifade etmiştir. İsrail'in Washington Büyükelçisi Yechiel Leiter ise görüşmeleri "yapıcı ve doğrudan" olarak tanımlamıştır. Bununla birlikte sahadaki tablo,

diplomatik söylemle tam anlamıyla örtüşmemektedir. Ateşkesin uzatıldığı süreçte İsrail'in Lübnan'ın güneyindeki Tire ve Hanuf bölgelerine yönelik saldırılar düzenlediği bildirilmiştir. Sağlık merkezleri ve sivil altyapının zarar gördüğü saldırılar, ateşkesin uygulanabilirliği konusundaki tartışmaları yeniden gündeme taşımıştır. Hizbullah ise anlaşmanın resmi tarafı olmamasına rağmen İsrail'in askeri noktalarına yönelik sınırlı karşılıklarını sürdürmektedir. Bu durum, diplomatik müzakereler ilerlerken sahadaki çatışma dinamiğinin tamamen durmadığını göstermektedir. Özellikle sınır hattındaki düşük yoğunluklu çatışmaların devam etmesi, ateşkesin kalıcı bir siyasi çözüme dönüşmesini zorlaştıran temel unsurlardan biri olarak değerlendirilmektedir. Washington'da uzatılan ateşkes, tarafların doğrudan bir geniş çaplı çatışmayı kısa vadede sınırlandırma iradesini ortaya koysa da sahadaki askeri hareketlilik sürecin kırılgan yapısını koruduğunu göstermektedir. Diplomatik temasların sürmesi, bölgesel tansiyonun tamamen düşmesinden çok kontrollü biçimde yönetilmeye çalışıldığına işaret etmektedir. Özellikle Hizbullah'ın sahadaki konumu ve İsrail'in güvenlik yaklaşımı dikkate alındığında, mevcut mutabakat kalıcı barıştan ziyade geçici bir dengeleme süreci görünümü taşımaktadır. Önümüzdeki dönemde müzakerelerin başarısı, askeri ihlallerin azaltılması ve siyasi güven inşasının sürdürülebilmesine bağlı olacaktır.

Körfez Hattında Kontrollü Direnç

Bu hafta, Körfez ülkelerinin mevcut krizde savaşa çekiliyor olmasından ziyade savaşa çekilmemek için direnmesi daha çok öne çıkıyor. Bu ayrım önemli. Bölge ülkeleri savaşın etkilerinden kaçamıyor; hava sahaları, enerji tesisleri, limanları, finans merkezleri ve ABD üsleri nedeniyle krizin temas alanında duruyorlar ancak bu temas, doğrudan savaş iradesi anlamına gelmiyor. Daha uygun okuma, Körfez'in açık çatışmayı kendi topraklarından uzak tutmaya çalıştığıdır.

Bu haftaki haberler ilk bakışta tersini düşündürebilir. Reuters, Suudi Arabistan'ın İran'dan gelen saldırılara karşılık İran topraklarında gizli saldırılar düzenlediğini yazdı. Aynı haber, Riyad'ın bu hamlelerle birlikte İran'la diplomatik kanalları açık tuttuğunu ve gerilimin düşürülmesi için temas yürüttüğünü de aktardı. Bu ikili tablo da dikkatli okunmalı. Suudi davranışı, savaş arzusundan çok kontrollü caydırma arayışına benziyor. Sınırlı misilleme, karşı tarafa maliyet hatırlatıyor; diplomasi ise bu maliyetin açık savaşa dönüşmesini engellemeye çalışıyor.

BAE örneği daha sert bir çizgi sunuyor.

Guardian, BAE'nin İran'a yönelik gizli saldırı iddialarının Körfez ülkelerinin savaşa çekilme riskini artırdığını yazdı. Aynı haber, Körfez içindeki farklılaşmayı da gösteriyor: BAE daha sert bir tutuma yaklaşırken, Suudi Arabistan, Katar, Türkiye ve Pakistan hattında itidal vurgusu öne çıkıyor. Yani tek ve bütüncül bir Körfez refleksinden söz etmek zorlaşıyor.

Ortadoğu'yu kurumsal refleksler üreten bir bölge gibi okumak yanıltıcı olur. Körfez bile kendi içinde homojen değildir. Suudi Arabistan'ın öncelikleri, BAE'nin bölgesel vizyonu, Katar'ın arabuluculuk kapasitesi, Kuveyt'in hassas güvenlik dengesi ve Umman'ın geleneksel temkinli pozisyonu birbirinden farklıdır. Bu yüzden Körfez'in savaşa yaklaşımını tek bir blok davranışı gibi anlatmak zayıf bir analiz üretir.

Asıl mesele, Körfez ülkelerinin savaşın dışında kalma maliyetini yönetmeye çalışmasıdır. Örtülü misillemeler, istihbarat paylaşımı, hava savunma koordinasyonu, üslerin korunması, finansal baskı ve arka kapı diplomasisi bu bağlamda okunmalı. Bunlar doğrudan cepheye girme iştahının işaretleri değildir. Daha çok, karşı tarafın saldırılarını sınırlama ve açık savaşın maliyetinden kaçınma araçlarıdır.

Suudi Arabistan açısından bu durum daha da belirgindir. Riyad'ın Vision 2030 hedefleri, yatırım çekme stratejisi, turizm ve mega-proje gündemi bölgesel istikrara ihtiyaç duyar. Guardian'ın aktardığı değerlendirmelerde de tam ölçekli savaşın Suudi petrol tesisleri, desalinizasyon altyapısı, hac organizasyonu ve

Vision 2030 projeleri üzerinde ağır maliyetler doğurabileceği vurgulanıyor.

Bu nedenle Körfez'in temel refleksi cepheye katılmak değildir. Körfez ülkeleri, savaşın kendi altyapılarına ve dönüşüm projelerine ulaşmasını engellemeye çalışıyor. Savaşa çekilme riski vardır; yine de bu riskin kendisi, aktörlerin savaşa girmek istediğini göstermez. Tam tersine, bu haftaki gelişmeler Körfez'in krizle arasına mesafe koymaya çalışırken giderek daha karmaşık araçlara başvurduğunu gösteriyor.

Hindistan - BAE Stratejik Ortaklığında Yeni Dönem

Hindistan Başbakanı Narendra Modi'nin Mayıs 2026'da Abu Dabi'ye gerçekleştirdiği kısa süreli ziyaret, Hindistan ile Birleşik Arap Emirlikleri arasındaki stratejik ortaklığın yeni bir aşamaya taşındığını gösterdi. Muhammed bin Zayid El Nahyan ile yapılan görüşmelerde enerji arz güvenliği, savunma sanayii, yapay zeka teknolojileri ve lojistik altyapı başlıkları ön plana çıktı. Ziyaretin zamanlaması dikkat çekiciydi. ABD-İsrail-İran Savaşı'nın ardından Hürmüz Boğazı çevresinde artan güvenlik riski ve enerji sevkiyatındaki kırılma, Körfez merkezli

ekonomik düzen üzerinde doğrudan baskı oluşturdu. Bu nedenle taraflar arasında imzalanan yeni anlaşmalar yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda stratejik güvenlik boyutu taşıyan bir çerçeve ortaya koydu.

Görüşmeler kapsamında enerji alanında dikkat çeken en önemli adım, BAE merkezli ADNOC ile Hint şirketleri arasında imzalanan uzun vadeli LNG anlaşmaları oldu. Toplam değeri yaklaşık 3 milyar doları bulan anlaşmalar, Hindistan'ın enerji arzını çeşitlendirmepolitikasının bir parçası olarak değerlendiriliyor. Ayrıca Fujairah'taki stratejik petrol depolama kapasitesinin Hindistan lehine genişletilmesi, enerji güvenliğinin kurumsal zemine taşındığını gösterdi. Savunma alanında ise Stratejik Savunma Ortaklığı Çerçevesi kapsamında deniz güvenliği, siber savunma ve ortak teknoloji geliştirme başlıklarında yeni koordinasyon mekanizmaları oluşturuldu. Yapay zeka alanında G42 ile Hindistan merkezli C-DAC arasında başlatılan yüksek performanslı hesaplama projeleri, dijital altyapı güvenliği ve veri bağımsızlığı açısından öne çıktı. Küçük Modüler Reaktörler üzerine yapılan teknik görüşmeler de enerji dönüşümü ve kritik altyapı güvenliği açısından önemli görüldü. Taraflar ayrıca 2032 yılına kadar 200 milyar dolarlık ticaret hacmine ulaşma hedefini yineledi.

Ortaya çıkan tablo, Hindistan ile BAE arasındaki ilişkinin klasik ticaret ortaklığının

ötesine geçtiğini gösteriyor. Süreç, Körfez'deki güvenlik krizlerine karşı ekonomik ve teknolojik dayanıklılık üretmeyi amaçlayan yeni nesil bir stratejik entegrasyon modeli olarak değerlendiriliyor. Türkiye, Suudi Arabistan ve Pakistan hattında şekillenen yeni savunma denklemleri düşünüldüğünde, Abu Dabi-Yeni Delhi yakınlaşması bölgesel güç dağılımını yeniden etkileyebilecek bir gelişme niteliği taşıyor. Özellikle enerji koridorları, veri altyapıları ve deniz ticaret yolları üzerindeki rekabetin önümüzdeki dönemde daha görünür hale gelmesi bekleniyor.

ABD-Çin Hattında Yeni Denge Arayışı: Pekin'de Trump-Xi Zirvesi

ABD Başkanı Donald Trump ile Çin Devlet Başkanı Xi Jinping'in Pekin'de gerçekleştirdiği zirve, iki ülke arasındaki stratejik rekabetin geleceği açısından kritik bir diplomatik temas olarak değerlendirilmektedir. Yaklaşık dokuz yıl sonra bir ABD başkanının Çin'e yaptığı ilk

ziyaret olan bu görüşme, ticaret ilişkileri, Tayvan meselesi, İran'daki savaş ve küresel ekonomik istikrar gibi başlıkların gölgesinde gerçekleşmiştir. Görüşme öncesinde hem Washington hem de Pekin, kamuoyuna daha uzlaşmacı mesajlar vermeye özen göstermiştir. Xi Jinping, ABD ve Çin'in "zamanın sorunlarına birlikte yanıt vermesi gerektiğini" vurgularken, Trump ise iki ülkenin "harika bir geleceğe sahip olabileceğini" ifade etmiştir. Bu söylem, tarafların stratejik rekabeti tamamen ortadan kaldırmaktan ziyade yönetilebilir bir rekabet çerçevesi oluşturma arayışında olduklarını göstermektedir.

Zirvenin en önemli gündem maddelerinden biri ABD-Çin ticaret ilişkileridir. Washington, Çin'in Amerikan tarım ürünleri ve sanayi mallarına daha fazla erişim sağlamasını isterken; Pekin ise ABD'nin ileri teknoloji ve yarı iletken ekipmanları üzerindeki ihracat kısıtlamalarını hafifletmesini talep etmektedir. Özellikle Boeing uçak satışları, soya fasulyesi ticareti ve nadir toprak elementlerinin ihracatı gibi konular ekonomik müzakerelerin merkezinde yer almıştır. Her iki taraf da yeni bir ticaret savaşına girmenin küresel ekonomik dengeleri olumsuz etkileyeceğinin farkındadır. Bu nedenle görüşmelerde, mevcut gümrük tarifesi ateşkesinin uzatılması ve ekonomik ilişkilerin daha öngörülebilir bir çerçeveye oturtulması ihtimali öne çıkmıştır. Pekin'in temel hedeflerinden biri, özellikle yapay zekâ

ve ileri üretim sektörlerinde kritik öneme sahip yarı iletken teknolojilerine erişimin tamamen engellenmesini önlemektir. Ekonomik başlıkların yanı sıra zirvenin jeopolitik boyutu da dikkat çekicidir. Çin lideri Xi Jinping, Tayvan konusunun iki ülke ilişkilerinde en hassas meselelerden biri olduğunu vurgulayarak, bu konuda yapılacak bir hatanın ciddi bir kriz yaratabileceği uyarısında bulunmuştur. Buna ek olarak, Orta Doğu'daki gelişmeler de görüşmelerin önemli başlıklarından biri olmuştur. ABD yönetimi, İran'la yaşanan gerilimde Çin'in diplomatik nüfuzunu kullanarak tansiyonu düşürmesini istemektedir. Ancak Pekin, Washington'un askeri politikalarının bir parçası olmak konusunda temkinli davranmakta ve daha çok bölgesel istikrarın korunmasına vurgu yapmaktadır.

Zirve sonrası yapılan açıklamalar, ABD-Çin ilişkilerinin tamamen bir uzlaşma sürecine girdiğini göstermese de tarafların "rekabet içinde işbirliği" modelini kurumsallaştırma çabasında olduğunu ortaya koymaktadır. Xi Jinping, iki ülke ilişkileri için "yeni bir konumlandırma" gerektiğini belirtirken, bunun daha istikrarlı ve öngörülebilir bir stratejik ilişki anlamına geldiğini ifade etmiştir. Bununla birlikte uzmanlara göre ticaret, teknoloji ve güvenlik alanlarındaki yapısal rekabet kısa vadede ortadan kalkmayacaktır. Dolayısıyla Pekin'deki görüşme, iki süper güç arasındaki

rekabetin sona ermesinden ziyade, bu rekabetin daha kontrollü bir çerçevede sürdürülmesine yönelik bir diplomatik girişim olarak değerlendirilmektedir . Trump–Xi zirvesi, ABD ile Çin arasındaki ilişkilerin geleceğini belirleyecek stratejik başlıkların aynı anda masaya yatırıldığı bir döneme denk gelmiştir. Ticaret gerilimleri, teknoloji rekabeti ve bölgesel krizler iki ülke arasındaki rekabeti derinleştirmeye devam etse de, Pekin’de verilen mesajlar tarafların doğrudan çatışmadan kaçınarak ilişkileri yönetilebilir bir denge içinde sürdürmek istediğini göstermektedir. Bu nedenle zirve, küresel güç rekabetinin yeni bir aşamasına geçişin işaretlerinden biri olarak değerlendirilebilir.

Starmer’in Zayıflaması Neden Avrupa’da Alarm Yaratıyor?

İngiltere Başbakanı Keir Starmer’in yerel seçimlerde yaşadığı ağır siyasi kayıp, Avrupa başkentlerinde yalnızca bir iç politika sorunu olarak değerlendirilmiyor. Asıl kaygı, Brexit sonrasında zorlukla kurulan daha işlevsel ilişkinin, Londra’daki siyasi istikrarsızlık

nedeniyle yeniden kırılğan hale gelmesi. Son dönemde savunma, enerji, ticaret kolaylaştırma ve düzenleyici uyum gibi alanlarda sınırlı ama önemli bir yakınlaşma zemini oluşmuştu. Ancak Starmer’in zayıflayan otoritesi, bu sürecin devamı konusunda ciddi soru işaretleri yaratıyor.

Avrupa açısından mesele kişisel değil, stratejiktir. Ukrayna savaşı, Orta Doğu’daki gerilimler ve Washington’daki siyasi belirsizlik, Londra ile Brüksel arasında daha yakın eşgüdümü her zamankinden daha değerli kılıyor. Böyle bir dönemde İngiltere’de liderliğin sarsılması, ortak güvenlik planları ve dış politika koordinasyonunu zorlaştırabilir. Avrupa tarafı, istikrarlı ve öngörülebilir bir muhatap ararken, İngiliz iç siyasetindeki liderlik tartışmaları bu beklentiyi zedeliyor.

Starmer’in sorunu yalnızca seçim yenilgisi değil; parti içi güven kaybı, seçmenin ekonomik memnuniyetsizliği ve hükümetin yeterince güçlü bir yön duygusu verememesi. Yerel seçim sonuçları, özellikle geleneksel İşçi Partisi tabanında ciddi bir çözülmeye işaret ediyor. Bu tablo, başbakanın hem kamuoyuna hem de kendi partisine aynı anda yeniden kendini kabul ettirmesini gerektiriyor. Fakat kısa vadede bu siyasi enerjiyi Avrupa ile ilişkileri derinleştirmeye ayırması daha zor görünüyor. Daha derin endişe ise muhalefet cephesindeki dönüşüm. Sağ popülist çizginin güç

kazanması, gelecekte İngiltere'nin Avrupa ile ilişkilerinde daha sert, daha çatışmacı ve daha dar ulusalcı bir hatta kayabileceği ihtimalini artırıyor. Bu nedenle Avrupa için risk, yalnızca Starmer'ingüç kaybetmesi değil; onun yerine Brexit sonrası normalleşmeyi tersine çevirebilecek bir siyasi dalganın güçlenmesi.

Sonuç olarak Avrupa'nın tedirginliği, İngiltere'de kimin popüler olduğundan çok, kimin sürdürülebilir bir ortaklık kurabileceği sorusundan kaynaklanıyor. Starmer hâlâ en makul köprü figürü olsa da, siyasi ağırlığı azaldıkça bu rolü oynama kapasitesi de azalıyor. Eğer Londra'daki kriz derinleşirse, Brexit sonrası ilişkilerde kazanılan sınırlı ilerleme yerini yeniden güvensizlik ve bekleme bırakabilir.